

12.11.2013

cor01

PARANDUS

12. septembril 2013. aastal esimesel lugemisel vastu võetud Euroopa Parlamendi seisukohas eesmärgiga võtta vastu nõukogu määrus (EL) nr .../2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud

P7_TA-PROV(2013)0370
(COM(2011)0290 – C7-0135/2011 – 2011/0138(COD))

Kooskõlas Euroopa Parlamendi kodukorra artikliga 216 tehakse ülalnimetatud seisukohas järgmised parandused:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU

MÄÄRUS (EL) nr .../2013,

...,

millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu *toimimise* lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut¹,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide *parlamentidele*,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt¹

¹ Euroopa Parlamendi 12. septembri 2013. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu ... otsus.

ning arvestades järgmist:

I

- (1) Vastastikkuse põhimõtet, mida rakendatakse juhul, kui nõukogu määruse (EÜ) nr 539/2001¹ II lisas loetletud kolmas riik **kohaldab** vähemalt ühe liikmesriigi kodanike suhtes **viisanõuet**, on vaja kohandada jõustunud Lissaboni lepingu ja **Euroopa Liidu** Kohtu nende otsuste valguses, mis käsitlevad tuletatud õiguslikke aluseid. **Lisaks tuleks põhimõtet kohandada, tagamaks, et liit reageerib solidaarse tegutsemisega, kui määruse (EÜ) nr 539/2001 II lisas loetletud kolmas riik kohaldab vähemalt ühe liikmesriigi kodanike suhtes viisanõuet.**

I

- (2) **Juhul kui liikmesriik on teatanud, et määruse (EÜ) nr 539/2001 II lisas loetletud kolmas riik kohaldab viisanõuet asjaomase liikmesriigi kodanike suhtes, peaksid kõik liikmesriigid tegutsema ühiselt ning tagama seega liidu reageerimise olukorras, mis mõjutab liitu tervikuna ning mille tõttu liidu kodanikele langeb osaks erinev kohtlemine.**

¹ Nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1).

- (3) *Liit peaks oma suhetes kolmandate riikidega tegema aktiivselt jõupingutusi, et saavutada viisaküsimustes täielik vastastikkus, suurendades seeläbi liidu välispoliitika usaldusväärust ja tagades selle järjepidevuse.*
- (4) *Käesoleva määrusega tuleks kehtestada määruse (EÜ) nr 539/2001 II lisas esitatud nimekirjas loetletud kolmanda riigiga kehtestatud viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kord (edaspidi „peatamise kord”), juhul kui esineb erakorraline olukord ja vähemalt ühe liikmesriigi abistamiseks on tarvis kiiresti reageerida, ning võttes arvesse erakorralise olukorra üldist mõju liidule tervikuna.*
- (5) *Peatamise korra kohaldamisel tähendab oluline ja järsk kasv 50 % künnise ületamist. See võib tähendada ka väiksemat kasvu, kui komisjon peab seda kohaldatavaks konkreetsel juhul, millest asjaomane liikmesriik on teatanud.*
- (6) *Peatamise korra kohaldamisel tähendab madal heakskiitmise määr, et ligikaudu 3 või 4 protsenti varjupaigataotlustest kiidetakse heaks. See võib tähendada ka kõrgemat heakskiitmise määra, kui komisjon peab seda kohaldatavaks konkreetsel juhul, millest asjaomane liikmesriik on teatanud.*
- (7) *On vaja vältida mis tahes kuritarvitusi ja võidelda mis tahes kuritarvitustega, mis tulenevad sellest, et teatavate kolmandate riikide kodanikele, kes kujutavad endast ohtu liikmesriikide avalikule korrale ja sisejulgeolekule, antakse viisanõudest vabastus lühiajaliseks riigis viibimiseks.*

- (8)** *Käesoleva määrusega tuleks näha ette* õiguslik alus viisanõude kohaldamisele või sellest nõudest vabastamisele selliste *reisidokumentide kasutajatele*, mille on välja andnud asjaomase liikmesriigi poolt tunnustatud teatavad üksused, *kes on* rahvusvahelise õiguse subjektid, kuid kes ei ole valitsustevahelised *rahvusvahelised* organisatsioonid.

- (9)** Kuna **■** pagulaste ja kodakondsuseta isikute suhtes kohaldatavaid eeskirju, *mis kehtestati nõukogu määrusega (EÜ) nr 1932/2006¹*, ei kohaldata Ühendkuningriigis või Irimaal elavate pagulaste ja kodakondsuseta isikute suhtes, on tarvis teatavate Ühendkuningriigis või Irimaal elavate pagulaste ja kodakondsuseta isikute viisanõudega seotud olukorda selgitada. Käesoleva määrusega *tuleks jätta* liikmesriikidele vabadus *kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustustega* otsustada, kas nad kohaldavad selle kategooria isikute suhtes viisanõudest vabastust. Liikmesriigid *peaksid* teatama oma otsustest komisjonile.
- (10)** *Määrus (EÜ) nr 539/2001 ei tohiks piirata selliste rahvusvaheliste lepingute kohaldamist, mille Euroopa Ühendus on sõlminud enne nimetatud määruse jõustumist ja mille täitmiseks on vaja kalduda ühtsetest viisaeeskirjadest kõrvale, võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu praktikat.*

¹ *Nõukogu 21. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1932/2006, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 405, 30.12.2006, lk 23).*

- (11) *Selleks, et tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu asjakohane osalemine vastastikkuse põhimõtte kohaldamise teises etapis ning arvestades määruse (EÜ) nr 539/2001 II lisas loetletud kolmanda riigi kõigi kodanike viisanõudest vabastuse peatamise poliitiliselt eriti tundlikku laadi ja selle horisontaalset mõju liikmesriikidele, Schengeni riikidele ja liidule endale, eelkõige nende välissuhetele ja Schengeni ala üldisele toimimisele, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte teatavate vastastikkuse põhimõtte elementide kohta. Komisjonile sellise õiguse andmisega võetakse arvesse vajadust liidu viisapoliitikaalase poliitilise arutelu järele Schengeni alal. Selles kajastub ka vajadus tagada vastastikkuse põhimõtte kohaldamisel kõigile asjaomase kolmanda riigi kodanikele piisav läbipaistvus ja õiguskindlus, eelkõige määruse (EÜ) nr 539/2001 II lisa vastava ajutise muutmise abil. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning nõuetekohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.*

- (12) *Peatamise korra ja teatavate vastastikkuse põhimõtte sätete tõhusa kohaldamise tagamiseks ning eelkõige selleks, et võimaldada piisavalt arvesse võtta kõiki asjaomaseid tegureid ja nimetatud korra ja põhimõtte kohaldamise võimalikku mõju, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et määrata kindlaks nende asjaomase kolmanda riigi kodanike kategooriad, kelle suhtes tuleks vastastikkuse põhimõtte kohaselt kohaldada viisanõudest vabastuse ajutist peatamist, ja nimetatud peatamise kestus ning et rakendada peatamise korda. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹. Selliste rakendusaktide vastuvõtmiseks tuleks kasutada kontrollimenetlust.*

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (13) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis'* sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises)¹ tähenduses, mis kuuluvad nimetatud lepingu teatavaid rakenduseeskirju käsitleva nõukogu otsuse 1999/437/EÜ² artikli 1 punktis B osutatud valdkonda.

¹ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

² Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis'* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

- (14) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)¹ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes otsuse 2008/146/EÜ² artikliga 3.
- (15) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allakirjutatud protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*'³ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL⁴ artikliga 3.

¹ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

² Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

³ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

⁴ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

- (16) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2000/365/EÜ¹. Seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (17) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ². Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (18) Määrust (EÜ) nr 539/2001 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

¹ Nõukogu 29. mai 2000. aasta otsus 2000/365/EÜ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43).

² Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

Määrust (EÜ) nr 539/2001 muudetakse järgmiselt:

1. Artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

a) Lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kui II lisas loetletud kolmas riik kohaldab vähemalt ühe liikmesriigi kodanike suhtes viisanõuet, kohaldatakse järgmisi sätteid:

a) 30 päeva jooksul pärast seda, kui kolmas riik on viisanõude rakendanud, või juhul kui ...⁺ kehtiv viisanõue säilitatakse 30 päeva jooksul alates nimetatud kuupäevast, teatab asjaomane liikmesriik sellest kirjalikult Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

See teade:

i) täpsustab viisanõude rakendamise kuupäeva ning asjaomaste reisidokumentide ja viisade liigid;

⁺ **Väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev.**

- ii) *sisaldab üksikasjalikku selgitust selle kohta, milliseid esialgseid meetmeid on asjaomane liikmesriik võtnud vastava kolmanda riigiga viisavabaduse tagamiseks, ning kogu asjakohast teavet.*

Komisjon avaldab kõnealust teadet käsitleva teabe viivitamata Euroopa Liidu Teatajas, sealhulgas teabe viisanõude rakendamise kuupäeva ning asjaomaste reisidokumentide ja viisade liigi kohta.

Kui kolmas riik otsustab viisanõude kaotada enne käesoleva punkti esimeses lõigus nimetatud tähtaja möödumist, siis teadet ei saadeta või see võetakse tagasi ning asjakohast teavet ei avalikustata;

- b) *komisjon astub vahetult pärast punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäeva ja asjaomase liikmesriigiga konsulteerides koos asjaomase kolmanda riigi asutustega eelkõige poliitika, majanduse ja kaubanduse valdkonnas samme viisavaba liikumise taastamiseks või kehtestamiseks ning teavitab nendest viivitamata Euroopa Parlamenti ja nõukogu;*

- c) *kui asjaomane kolmas riik ei ole 90 päeva jooksul arvates punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäevast ning hoolimata kõigist vastavalt punktile b astunud sammudest viisanõuet kaotanud, võib asjaomane liikmesriik paluda komisjonil peatada kõnealuse kolmanda riigi kodanike teatavate kategooriate viisanõudest vabastamine. Kui liikmesriik esitab sellise taotluse, teavitab ta sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu;*
- d) *komisjon võtab punkti e, f või h kohaseid edasisi samme kaaludes arvesse asjaomase liikmesriigi poolt asjaomase kolmanda riigiga viisavaba liikumise taastamiseks võetud meetmete tulemusi, vastavalt punktile b astunud samme ning tagajärgi, mida viisanõudest vabastamise peatamine tooks kaasa liidu ja selle liikmesriikide suhetele kõnealuse kolmanda riigiga;*

- e) *kui asjaomane kolmas riik ei ole viisanõuet kaotanud, toimib komisjon hiljemalt kuus kuud arvates punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäevast ning seejärel vähemalt iga kuue kuu tagant ajavahemiku jooksul, mille kogukestus ei tohi ületada punktis f osutatud delegeeritud õigusakti jõustumise või sellele vastuväite esitamise kuupäeva, järgmiselt:*
- i) *võtab asjaomase liikmesriigi palvel või omal algatusel vastu rakendusakti, millega peatatakse ajutiselt kuni kuueks kuuks asjaomase kolmanda riigi kodanike teatavate kategooriate suhtes viisanõude vabastus. Rakendusaktis määratakse kindlaks viisanõudest vabastuse peatamise alguskuupäev, mis saabub 90 päeva jooksul rakendusakti jõustumisest, võttes arvesse liikmesriikide konsulaatide käsutuses olevaid ressursse. Järgnevate rakendusaktide vastuvõtmisel võib komisjon pikendada peatamise kestust kuni kuue kuu pikkuste täiendavate ajavahemike võrra ja võib muuta asjaomase kolmanda riigi kodanike kategooriaid, kelle suhtes viisanõudest vabastus on peatatud. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 4a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Ilma et see piiraks artikli 4 kohaldamist, nõutakse kõigilt rakendusaktis osutatud kolmanda riigi kodanike kategooriatelt viisanõudest vabastuse peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisa olemasolu; või*

- ii) *esitab artikli 4a lõikes 1 osutatud komiteele aruande, milles ta hindab olukorda ja toob välja põhjendused, miks ta otsustas viisanõudest vabastust mitte peatada, ning teavitab sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu.*

Nimetatud aruandes tuleb võtta arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, nagu need, millele on osutatud punktis d. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad pidada neile aruannetele tuginedes poliitilise mõttevahetuse;

f) kui asjaomane kolmas riik ei ole 24 kuu jooksul arvates punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäevast viisanõuet kaotanud, võtab komisjon kooskõlas artikliga 4b vastu delegeeritud õigusakti, millega peatatakse ajutiselt 12 kuuks kõnealuse kolmanda riigi kodanike suhtes II lisa kohaldamine. Rakendusaktiga määratakse kindlaks II lisa kohaldamise peatamise alguskuupäev, mis saabub 90 päeva jooksul rakendusakti jõustumisest, võttes arvesse liikmesriikide konsulaatide käsutuses olevaid ressursse, ning muudetakse vastavalt II lisa. Sellise muudatuse tegemiseks lisatakse asjaomase kolmanda riigi nime järele viide joonealusele märkusele, milles märgitakse, et kõnealuse kolmanda riigi suhtes on viisanõudest vabastus peatatud ning täpsustatakse selle peatamise kestus.

Asjaomase kolmanda riigi kodanike suhtes II lisa kohaldamise peatamise alguskuupäevast või kui delegeeritud õigusaktile on vastavalt artikli 4b lõikele 5 esitatud vastuväide, kaotab punkti e kohaselt vastu võetud asjaomast kolmandat riiki käsitlev rakendusakt kehtivuse.

Kui komisjon esitab punktis h osutatud seadusandliku ettepaneku, pikendatakse käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud peatamise kestust kuue kuu võrra. Samas lõigus osutatud joonealust märkust muudetakse vastavalt.

Ilma et see piiraks artikli 4 kohaldamist, nõutakse delegeeritud õigusaktiga hõlmatud kolmanda riigi kodanikelt kõnealuse peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisa olemasolu;

- g) mis tahes järgnev teade, mille mõni muu liikmesriik esitab punkti a alusel sama kolmanda riigi kohta punkti e või f alusel selle kolmanda riigi suhtes juba vastu võetud meetmete kohaldamise ajal, integreeritakse käimasolevatesse menetlustesse, ilma et pikendataks nendes punktides sätestatud tähtaegu või kestusi;*
- h) kui asjaomane kolmas riik ei ole punktis f osutatud delegeeritud õigusakti jõustumisest kuue kuu jooksul viisanõuet kaotanud, võib komisjon esitada käesoleva määruse muutmiseks seadusandliku ettepaneku, et viia viide asjaomasele kolmandale riigile II lisast üle I lisasse;*

- i) *punktides e, f ja h osutatud menetlused ei mõjuta komisjoni õigust esitada mis tahes ajal seadusandlik ettepanek käesoleva määruse muutmiseks, et viia viide asjaomasele kolmandale riigile II lisast üle I lisasse;*
- j) *kui asjaomane kolmas riik kaotab viisanõude, teatab asjaomane liikmesriik sellest viivitamata Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile. Komisjon avaldab vastava teate viivitamata Euroopa Liidu Teatajas.*

Asjaomase kolmanda riigi kohta punkti e kohaselt vastu võetud rakendusakt või punkti f kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt kaotab kehtivuse seitse päeva pärast käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud avaldamist. Kui asjaomane kolmas riik on kehtestanud viisanõude kahe või enama liikmesriigi kodanike suhtes, kaotab seda kolmandat riiki käsitlev rakendusakt või delegeeritud õigusakt kehtivuse seitse päeva pärast teate avaldamist viimase liikmesriigi kohta, kelle kodanike suhtes kõnealune kolmas riik kohaldas viisanõuet. Punkti f esimeses lõigus viidatud joonealune märkus kustutatakse asjaomase delegeeritud õigusakti kehtivuse kaotamisel. Komisjon avaldab teabe kõnealuse kehtivuse kaotamise kohta viivitamata Euroopa Liidu Teatajas.

Kui asjaomane kolmas riik kaotab viisanõude, kuid asjaomane liikmesriik ei teata sellest vastavalt käesoleva punkti esimesele lõigule, alustab komisjon omal algatusel viivitamata kõnealuses lõigus osutatud avaldamist ning kohaldatakse käesoleva punkti teist lõiku.”

b) Lõige 5 jäetakse välja.

2. Lisatakse järgmised *artiklid*:

„Artikkel 1a ■

1. *Erandina artikli 1 lõikest 2 peatatakse erakorralises olukorras II lisas loetletud kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastus ajutiselt viimase võimalusena kooskõlas käesoleva artikliga.*

2. *Liikmesriik võib komisjoni teavitada, kui tal on kuue kuu jooksul võrreldes eelneva aasta sama ajavahemikuga või II lisas loetletud kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastuse rakendamisele eelnenud kuue kuuga tegemist ühe või mitme järgmise asjaoluga, mis põhjustavad erakorralise olukorra, mida ta ise ei suuda lahendada, nimelt kui oluliselt ja järsku suureneb:*

a) ■ *kõnealuste kolmandate riikide kodanike arv, kes viibivad liikmesriigi territooriumil ilma vastava õigusetä;*

- b) sellise kolmanda riigi kodanike esitatud varjupaigataotluste arv, mille puhul taotluste heakskiitmise määr on madal, ***kui selline suurenemine seab liikmesriigi varjupaigasüsteemi erilise surve alla;***
- c) selliste tagasi lükatud tagasivõtutaotluste arv, mille liikmesriik on esitanud kõnealusele kolmandale riigile tema enda kodanike kohta.

Esimeses lõigus osutatud võrdlemist viisavabaduse rakendamisele eelnenud 6-kuulise ajavahemikuga kohaldatakse vaid seitsme aasta jooksul alates viisanõudest vabastuse rakendamisest kõnealuse kolmanda riigi kodanike suhtes.

■ Esimeses lõigus osutatud teadet tuleb nõuetekohaselt põhjendada ning see peab sisaldama asjakohaseid andmeid ja statistikat ning samuti üksikasjalikku selgitust selle kohta, milliseid esialgseid meetmeid on asjaomane liikmesriik võtnud olukorra leevendamiseks. **Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu viivitamata sellise teate saamisest.**

■

3. Komisjon vaatab **liikmesriigi poolt lõike 2 kohaselt** esitatud teate läbi, võttes arvesse:
 - a) **seda, kas esineb mõni lõikes 2 kirjeldatud olukord;**
 - b) mis tahes lõikes 2 kirjeldatud olukorrast mõjutatud liikmesriikide arvu;
 - c) lõikes 2 osutatud näitajate suurenemise üldist mõju liidu rändeolukorrale, mida kajastavad liikmesriikide esitatud andmed;

- d) Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti või *Euroopa Politseiameti (Europol)* koostatud aruandeid, *kui konkreetse juhtumi asjaolud seda nõuavad;*
- e) *avaliku korra ja sisejulgeoleku üldisemat küsimust, konsulteerides asjaomase liikmesriigiga.*

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu läbivaatamise tulemustest.

4. *Kui komisjon otsustab lõikes 3 osutatud läbivaatamise põhjal, et meetmete võtmine on vajalik, võttes arvesse tagajärgi, mida viisanõudest vabastuse peatamine omaks liidu ja selle liikmesriikide välissuhetele kõnealuse kolmanda riigiga, tehes samas kõnealuse kolmanda riigiga tihedat koostööd pikaajaliste alternatiivsete lahenduste leidmiseks, võtab ta kolme kuu jooksul lõikes 2 osutatud teate saamisest vastu rakendusakti, millega peatatakse ajutiselt 6 kuuks asjaomase kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamine. Rakendusotsus võetakse vastu kooskõlas artikli 4a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Rakendusaktis määratakse kindlaks viisanõudest vabastuse peatamise alguskuupäev.*

Ilma et see piiraks artikli 4 kohaldamist, nõutakse rakendusaktiga hõlmatud kolmanda riigi kodanikelt kõnealuse peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisa olemasolu.

5. Enne lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivusaja lõppemist esitab komisjon kootöös asjaomase liikmesriigiga Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Aruandele võib lisada seadusandliku ettepaneku muuta käesolevat määrust, et kanda *viide* asjaomasele kolmandale riigile II lisast I lisasse.
6. Kui komisjon on esitanud kooskõlas lõikega 5 seadusandliku ettepaneku, võib ta pikendada lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivusaega kõige rohkem **12** kuu võrra. Rakendusakti kehtivusaja pikendamise otsus võetakse vastu kooskõlas artikli 4a lõikes 2 osutatud *kontrollimenetlusega*.

Artikkel 1b

Komisjon esitab hiljemalt ...⁺ Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse artikli 1 lõikes 4 sätestatud vastastikkuse põhimõtte ja artiklis 1a sätestatud viisanõudest vabastuse peatamise korra tõhusust, ning esitab vajaduse korral seadusandliku ettepaneku, millega muudetakse käesolevat määrust. Euroopa Parlament ja nõukogu otsustavad nimetatud ettepaneku üle seadusandlikus tavamenetluses.”

⁺ *Väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev: 4 aastat pärast käesoleva muutmismääruse jõustumist.*

3. Artiklit 4 muudetakse järgmiselt.

a) **Lõige** 1 asendatakse järgmisega:

"1. Liikmesriik võib ette näha erandid artikli 1 lõikes 1 sätestatud viisanõudest või artikli 1 lõikes 2 sätestatud viisanõudest vabastamisest järgmiste isikute suhtes:

- a) diplomaatilise passi, teenistus-/ ametipassi või eripassi kasutajad;
- b) *tsiviillennukite ja -laevade meeskonnaliikmed oma ametikohustuste täitmisel;*
- c) *tsiviillaevade meeskonnaliikmed nende maaleminekul, kui nad kasutavad meremehe isikut tõendavat dokumenti, mis on välja antud vastavalt Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 13. mai 1958. aasta konventsioonile nr 108 või 16. juuni 2003. aasta konventsioonile nr 185 või Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni 9. aprilli 1965. aasta rahvusvahelise mereliikluse hõlbustamise konventsioonile;*

- d) *katastroofide ja õnnetusjuhtumite korral läbi viidavate abi- või päästemissioonide meeskond ja liikmed;*
- e) rahvusvahelistel *siseveeteedel* sõitvate tsiviillaevade meeskond;
- f) selliste *reisidokumentide* kasutajad, mille **■** rahvusvahelised valitsustevahelised organisatsioonid, *mille liikmeks on vähemalt üks liikmesriik*, või muud üksused, *mida asjaomane liikmesriik tunnustab* rahvusvahelise õiguse *subjektina*, on välja andnud **■** oma *organisatsiooni või üksuse* ametnikele.”

b) Lõikesse 2 lisatakse järgmine punkt **■** :

- „d) *ilma et see piiraks 20. aprillil 1959 Strasbourgis alla kirjutatud pagulaste viisanõude kaotamise Euroopa lepingust tulenevaid kohustusi*, pagulaseks tunnistatud isikud ja kodakondsuseta isikud ning muud isikud, kellel ei ole ühegi riigi kodakondsust ja kelle elukoht on Ühendkuningriigis või Iirimaa ning kellele *Ühendkuningriik või Iirimaa* on välja andnud reisidokumendi, *mida asjaomane liikmesriik tunnustab.*”

■

4. Lisatakse järgmised *artiklid*:

„Artikkel 4a ■

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealuse komitee puhul on tegemist komiteega *Euroopa Parlamendi ja nõukogu* määruse (EL) nr 182/2011 * tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. *Kui komitee ei esita oma arvamust, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ning kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.*

Artikkel 4b

- 1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.*
- 2. Artikli 1 lõike 4 punktis f osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates ...⁺. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.*

⁺

Väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev.

3. *Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 1 lõike 4 punktis f osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.*
4. *Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.*
5. *Artikli 1 lõike 4 punkti f alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole nelja kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.*

* *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13)."*

Artikkel 2

Määruse (EÜ) nr 539/2001, nii nagu seda on muudetud käesoleva määrusega, artiklit 1a, ning eelkõige selle lõike 2 teise lõigu sätteid kohaldatakse ka selliste kolmandate riikide suhtes, kelle kodanike suhtes kehtestati viisanõudest vabastus enne ...⁺.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja aluslepingute kohaselt liikmesriikides vahetult kohaldatav.

...,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

⁺ *Väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev.*